

Irlandesos, 1

“Dinar en un portet mínim de la costa de l'oest, de nom Mullaghmore, amb les platges desertes i un castell a l'esquena sobre un pujol verd i pelat i ple de vaques blanques, és una alta manera d'observar el país, considerant que al peu de la carta del restaurant –peix de poca substància, verdures bullides– hi ha una nota que avisa: ‘si el servei és massa lent, pose’s còmode en la cadira, relaxe’s i contemple el paisatge’”.

Acompanyar un venedor de rajoles per les carreteres d'Irlanda és un sistema com un altre de viatjar i de conèixer allò que el turista no veu. Abans els venedors rebien el nom ben clàssic de viatjants de comerç, paraven en fondes barates i sabien de terres i de gent més que el mateix Josep Pla. Ara en diuen “comercials”, que és una denominació abstracta i desencarnada, però la substància ha canviat ben poc. De manera que un comercial o representant d'una important fàbrica de taulells de La Plana m'esperava a l'aeroport de Dublín i, com que l'endemà a primera hora tenia una cita a l'altra part de l'illa, vam tirar carretera endavant per sopar i dormir a mig camí. I a mig camí, en un poblet de nom Edgeworthstown, eren les nou del vespre i resultava difícil trobar cap establiment obert on serviren encara alguna cosa sòlida. Al tercer intent, vam aconseguir uns bistecs massa fets i amb massa olor de mantega fregida, molta verdura bullida, coliflor i patates, i sense vi ni cervesa perquè no era local amb llicència per vendre esperits. Servien pàl·lides senyorettes displicents, i en altres taules menjaven individus solitaris de volums bovins i cares igualment bovines. Vam dormir en un hotel molt pulcre davant d'un llac, prop de Carrick-on-Shannon, amb escales de fusta entapissades i un bar on un xicot amb una guitarra cantava cançons incomprensibles i tristes. Viatjant amb un mostrari de rajoles al cotxe, també es pot parar en un immens Holiday Inn al poble de Letterkenny, molt prop de Derry (Doire)/ Londonberry, construït amb pretensions de palau fals amb luxes més falsos encara, però en el bar del qual una dotzena de ciutadans, homes i dones de cabell blanc i d'edats àmpliament jubilades, toquen el violí en grup amb llargues melodies reiterades i un ritme de dansa. Els violinistes formen un rogle tancat, visiblement absents en la seua pròpia música, i mentrestant el comprador local de rajoles ens explica –havent sopat carn i verdura bullida en un bon restaurant, amb ell i amb la senyora– que el negoci de la construcció navega per aigües fins i tot excessivament pròsperes, que els preus dels terrenys pugen cada dia i ell n'ha tret beneficis substanciosos, i que el millor sistema

és instal·lar-se a un costat i l'altre de la frontera de l'Ulster, que existeix però com si no existira: a la part de la República d'Irlanda es paguen menys impostos, i a la part britànica són molt millors els serveis públics, per exemple.

Un servei públic ben visible a Derry/Londonberry són les casernes de la policia o de l'exèrcit, rodejades d'altres muralles metàl·liques i d'enormes filferrades espesses de punxes, torres de vigilància i altres elements propis de tropes en guerra. Curiosament, el mateix dia veig a la tele i als diaris que estan buidant la presó de Maze, que en pocs dies ja no hi quedarà cap presoner, ni tan sols els condemnats per morts múltiples i violentes, pistoles i bombes, i que ara el problema és què en faran de la cèlebre presó, si un museu o un simple solar. Qui vulga fer comparances més pròximes, que les faça. Dinar en un portet mínim de la costa de l'oest, de nom Mullaghmore, amb les platges desertes, la marea baixant i un castell a l'esquena sobre un pujol verd i pelat i ple de vaques blanques, és una altra manera d'observar el país, considerant sobretot que al peu de la carta del restaurant –peix de poca substància, verdures bullides– hi ha una nota que avisa: “si el servei és massa lent, pose’s còmode en la cadira, relaxe’s i contemple el paisatge”.

Fora de la mar, el paisatge és un seguit de pujols iguals, on la variació principal és que en un prat hi pasturen vaques i en el següent ovelles, però com que les ovelles també són blanques i molt voluminoses (res a veure amb les nostres ovelles d'herba seca) la variació no sempre resulta perceptible. A la contemplació ajuda molt el fet que les carreteres d'Irlanda són estretes, tenen revolts abundants i permet una compenetració molt directa amb la verdor i les bèsties. La compenetració amb els habitants humans pot ser bastant notable seguint les llargues converses del meu company venedor amb els hipotètics compradors, amb el cotxe aparcat a la porta de magatzems de materials de construcció, el mostrari escampat i l'amo i els empleats fent comentaris inacabables sobre models, colors, l'estat de l'economia, els preus al canvi, i les grans tasses de te o de cafè que van oferint i bevent mentre duren els tractes. Tant si compren com si no, diu el representant, als irlandesos els agrada parlar hores i hores.